

СТАНОВИЩЕ

на

дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен
„доктор“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р **Валентина Макни**, катедра
 „Международни икономически отношения“ към ИУ – Варна

Автор на дисертационния труд: **Анна Страшимирова Кършовска-Матева**, задочен докторант по докторска програма „Световно стопанство и международни икономически отношения“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Тема на дисертационния труд: „Анализ и оценка на експортно-насырчителните организации. “

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Предмет на изследване в дисертационния труд са основните характеристики на организациите за насырчаване на експорта. Обемът на разработката е 241 страници и в структурно отношение включва въведение, изложение в три глави, заключение, използвана литература и приложения. Цитираните източници обхващат похвалния брой от общо 181 заглавия на 5 езика, в това число: 13 на български, 1 на руски, 2 на френски, 13 на испански и 152 на английски език. Изложението е подкрепено с 21 таблици и 5 фигури. В края на дисертационния труд са поместени 4 приложения върху обем от 14 страници, които съдържат солидна база от информационни източници по страни.

Разработката отговаря на всички изисквания за дисертабилност и свидетелства за широките теоретични познания и богатата осведоменост на авторката по изследваната тематика като доказва способността ѝ да провежда самостоятелни научни изследвания.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Значението на експорта за всяка една нация е безспорно, като се започне от въздействието му върху икономическия растеж, иновациите, подобряване на платежния баланс и стабилността на икономиката и се стигне до социални ефекти като стимулиране на заетостта, повишаване стандарта на живот на хората и пр. Комплексността и сложността на икономическите връзки в международната търговия, както и възникването на информационни и рискови дефекти при интернационализацията, създават активно поле за

действия по насърчаване на експортната дейност на фирмите буквално във всяка една отворена икономика чрез проактивни институционализирани мерки в лицето на експортно-насърчителните организации. В този смисъл, анализът и оценката на спецификите, методиките и ефективността на последните е особено актуален въпрос, поради възможността за усъвършенстване на тяхната дейност.

Докторантката е намерила благодатна научна ниша в изследваната от известни чуждестранни и български автори тематика, а именно да разработи единна методика за анализ и оценка на организациите за насърчаване на експорта. Използваният език е ясен и точен, а изказът – добре аргументиран. Изложението е построено в строга логическа последователност.

В Глава първа са разгледани основите на насърчаването на експорта, в това число и връзката между интернационализацията и насърчаването на експорта. Изведена е ролята на експортно-насърчителните организации като важен инструмент за преодоляване на потенциалните дефекти при експорта и като основно средство за повишаване на експортното представяне на компаниите. Добро впечатление прави способността на докторантката да систематизира специализираната литература по темата, извеждайки собствените си позиции и изводи по засегнатите въпроси.

В Глава втора, въз основа на същностните характеристики на експортно-насърчителните организации и възможните критерии за анализ и оценка са изведени най-важните критерии, на чиято база е изградена единна методика за анализ и оценка. Това поставя добра основа за потенциално въвеждане на метрики в бъдещи емпирични изследвания.

В Глава трета е приложена разработената методика в четири последователни стъпи, чиито единни критерии позволяват сравнение на организации от различни държави (в случая 33). На тяхна база накрая са отправени препоръки за подобряване дейността на съществуващите в България организации за насърчаване на експорта.

Богатата информационна и аналитична база, върху която стъпва изложението, наред с предложената методика, е отлична отправна точка за по-нататъшни статистически и иконометрични изследвания по темата. Приложени са исторически и системен подход, методите на индукция и дедукция, обстоен сравнителен анализ в международен план и подходящ методически инструментариум, с които са постигнати поставените цели. Литературните източници са коректно цитирани.

Авторефератът напълно отразява съдържанието на дисертационния труд, синтезирайки и отразявайки неговите постижения. В представения списък с 4 научни публикации по дисертацията ясно се вижда, че те отразяват важни нейни аспекти.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

В дисертационния труд могат да се открият следните приноси с научен и/или научно-приложен характер:

1. Чрез критичен анализ на богат набор от съществуващи концепции и емпирични изследвания по темата, както и исторически преглед на дейностите по насърчаване на експорта, се извежда мястото на експортно-насърчителните организации като ключов фактор за фирмената интернационализация и експортното представяне на компаниите.

2. Разработена е единна методика за анализ и оценка на организациите за експортно насърчаване, в чиято основа е залегал набор от специфични критерии.

3. Изведената методика е използвана за осъществяване на анализ на експортно-насърчителните организации на 33 държави в света, както развити, така и развиващи се, включително и България.

4. Направени са две групи препоръки за българските експортно-насърчителните организации, предоставящи информационни услуги и предоставящи финансови услуги, които могат да намерят адекватно практическо приложение в дейността им, а това реално да доведе до повишаване на тяхната ефективност.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Втора глава би имала още по-голям методически принос, ако предложените в нея критерии за оценка са представени и схематично, във вид на обобщена фигура, която да онагледява и даде цялостен завършек на авторския дизайн на изградената методика.

1. Имат ли място Born global компаниите в таргетирането от страна на експортно-насърчителните организации и има ли поле за изява правителственото насърчаване на експорта за този вид компании?

2. Доколко азиатският корпоративизъм, като специфична особеност на азиатския икономически модел, създава различия в подходите и политиките на експортно-насърчителните организации за азиатските компании спрямо американските и европейските компании?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на Анна Страшимирова Кършовска-Матева е трудоемко изследване на важен и актуален научен и приложен проблем. Изпълнени са поставените изследователски задачи и е постигната целта. Научно-приложните приноси дават реалната възможност за въвеждане на системен мониторинг върху дейността на експортно-насырчителните организации в България.

Считам, че разработката, по своите обем, структура, актуалност, научна стойност и практическо значение напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. С пълна убеденост давам своята положителна оценка на дисертационния труд на тема: „Анализ и оценка на експортно-насырчителните организации“ и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на докторант Анна Страшимирова Кършовска-Матева образователната и научна степен „доктор“.

Дата: 09.02.2019 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Валентина Макни)